

logen deden, n.l. een tegenwicht geven tegen de eenzijdige voorstelling die Prof. FOKKER onze lezers wil opdringen. De Gérant verlangde niet meer dan dat en zou zich niet gaarne „ontdoen” van een altijd door vruchtbaar referent, die bijna altijd lezenswaardige en gelezen referaten levert en wiens critiek ook haar goede zijde heeft. Maar wanneer de Gérant van meening was, dat op deze wijze niet met refereeren kon worden voortgegaan, zou hij wel genoodzaakt zijn de zaak in het openbaar, zonder onderhandsche wenken, te behandelen. Immers het woord dogma is zóó dikwijls uitgesproken, dat hij, om niet voor groot inquisiteur te worden aangezien, wel zijn handeling in het openbaar zou moeten verrichten.

STRAUB.

VROUWELIJKE ASSISTENTEN IN DE GASTHUIZEN TE AMSTERDAM.

Wat kan toch het doel en de strekking zijn van het onder bovenstaand opschrift ingezonden artikel van Dr. H. BURGER in n°. 8 van dit *Tijdschrift*? Die vraag rijst onwillekeurig bij den lezer en zij dringt zich nog sterker aan hem op bij de wetenschap, dat de schrijver, reeds vóór het „*Tijdschrift*” verscheen, overdrukken van zijn artikel onder de raadsleden verspreidde.

Daaruit zou men geneigd zijn te concludereen, dat de heer BURGER de bedoeling had invloed uit te oefenen op het te nemen besluit door den gemeenteraad, die tegen 22 Februari was bijeengeroepen ook voor de behandeling van het voorstel van Dr. VOÛRE tot toelating van vrouwelijke artsen als assistenten in de gasthuizen. Doch deze conclusie kan niet juist zijn, aangezien het opstel voor het oefenen van invloed een te wifelachtig karakter draagt en een slot heeft dat niet strookt met den inhoud.

In den aanvang toch van zijn betoog komt het den schrijver voor dat B. en W. zich op een zeer juist standpunt stelden, toen zij zich tegen de benoeming van vrouwelijke assistenten in de gasthuizen verklaarden, en de juistheid van dit standpunt tracht hij nog eens te verdedigen door bezwaren aan te voeren, die hij zoo breed uitmeet, dat men nauwelijks kan begrijpen hoe hij niettemin tot de conclusie komt dat „met goeden wil een regeling „ongetwijfeld te vinden” is.

Op *den goeden wil* om een regeling te treffen komt het hier inderdaad enkel en alleen aan. Dat met die regeling gepaard zouden moeten gaan „maatregelen met daaraan verbonden kosten, die een noodzakelijke reorganisatie van den gasthuisdienst zou vereischen” is op zijn minst genomen „een ongelukkige overdrijving”.

Twee voorbeelden noemt Dr. BURGER om aan te toonen welke overwegende bezwaren er verbonden zijn aan het vervullen van den wachtkamerdienst door een vrouwelijke assistent, bezwaren die hij, in dat gedeelte van zijn artikel, belangrijk genoeg acht om vrouwelijke artsen, op grond dat zij vrouw zijn, niet te laten deelen in de voorrechten aan het assistentschap in de gasthuizen verbonden.

Als eerste voorbeeld wordt ons geschetst „een half ontnuchterd jongmensch, „die, ontwaakt ter plaatse waar hij zich niet te slapen had moeten leggen,

„door pijn en angst naar het gasthuis wordt gedreven en waarbij repositie „van paraphimosis onmiddellijk noodig is”.

Op niet-medici moet zoo'n geval een diepen indruk maken en misschien denken eenige raadsleden nu wel dat door de Commissie van Toezicht en Beheer een verzuim werd gepleegd met zoo'n enorm bezwaar niet onder hun aandacht te brengen. Doch de medici zullen het er wel over eens zijn dat zulke gevallen slechts bij hooge uitzondering voorkomen en het daarom al te dwaas zou zijn, daaraan bezwaren te ontleenen die de voortgezette studie van vrouwelijke artsen konden belemmeren. Zoo zelden komen die gevallen voor dat nog dezer dagen een arts, die 2 jaren als assistent in het Binnen-Gasthuis werkzaam was, kon verzekeren dat gedurende zijn assistentschap hem nimmer zulk een geval voorkwam.

Dr. BURGER noemt dit aangehaald geval zelfs als voorbeeld van een ziekte, die een jonge vrouw niet behandelen kan. Wat bedoelt hij met zulk een uitspraak daar ter plaatse?

Zou ik niet met evenveel recht de geschiktheid van mannelijke assistent-artsen in de gasthuizen kunnen betwisten, omdat het meermalen voorkomt dat een jonge hysterische vrouw, na een onderzoek van een mannelijken geneeskundige een mania wordt en zich verbeeldt door dien arts bevrucht te zijn; een mania, die dikwijls voor de patiënte ernstiger gevolgen heeft dan de ziekte had kunnen hebben, waarvoor zij zich ter behandeling aanmeldde?

Dit „aangehaalde geval moge tevens een voorbeeld zijn van een ziekte' waarbij het in het belang der patiënte zou zijn, dat nimmer door een jongen mannelijken arts een lichamenlijk onderzoek bij haar werd ingesteld. Toch hoorde men nimmer door gasthuis-autoriteiten of die voor dezen het woord voeren, in het belang van zulke en andere patiënten de aanstelling van vrouwelijke assistenten verdedigen. Daarentegen wil men wel de belangen der vrouwelijke artsen ondergeschikt maken aan die van half ontnuchterde jonge menschen die zich 's nachts begeven op plaatsen waar zij niet behooren.

Het tweede voorbeeld door Dr. BURGER genoemd is van nog minder beteekenis. Ieder die met den gasthuisdienst op de hoogte is zal weten, hoe gemakkelijk de behandeling van een patiënt met *retentio urinae*, wanneer dit wenschelijk mocht zijn, van de wachtkamer naar een der ziekenzalen kan verplaatst worden.

Dit voorbeeld zou alleen een geldend bezwaar zijn, indien Dr. VOÛTE de vraag geopperd had, om in het vervolg *uitsluitend* vrouwelijke artsen als assistenten in de gasthuizen aan te stellen. Nu dit niet het geval is, moet men al zeer veel kwade gezindheid bij de mannelijke assistent-artsen onderstellen, indien men zulk een voorbeeld als bezwaar wil laten gelden. Het onderling regelen en elkander behulpzaam zijn, zonder dat de dienst daaronder lijdt, komt ook thans reeds herhaaldelijk in de gasthuizen voor, en de sympathieke uitspraak van *Medicinae Studiosorum Societas* dat in deze aan vrouwen, alleen omdat zij vrouwen zijn, geen beletselen in den weg moeten gelegd worden, is ons een waarborg dat, zonder een kostbare reorganisatie van den dienst in de gasthuizen, een welwillende samenwerking ook met de toekomstige medici aldaar niet zal zijn uitgesloten.

Ondanks het opperen, door Dr. BURGER, van liefst niet te kwalificeeren bezwaren als bijv. „het samenwonen van een aantal ongehuwde mannelijke „en vrouwelijke artsen onder het groote gasthuisdak” denk ik er niet aan de oprechtheid zijner telkens herhaalde betuiging van ingenomenheid met vrouwelijke collegae in twijfel te trekken. Ik hoop echter dat in de toekomst deze sympathie ook moge blijken uit den geest en de strekking zijner met zooveel zorg geschreven artikelen.

Amsterdam, 7 Maart 1899.

Dr. ALETTA H. JACOBS.

IV. INTERNATIONALE CONGRES VAN DERMATOLOGIE EN SYPHILIGRAPHIE IN 1900 te PARIJS.

UITTREKSEL DER STATUTEN.

ART. 1 en 2 (verkort). Het Congres zal gehouden worden in het hospitaal St. Louis, van 2 tot 9 Aug. 1900, dagelijks van 8 uur 's v.m. tot 1 uur 's n.m.

ART. 3 (verkort). Om lid van het Congres te worden moet men medicus zijn, zich vóór den 1sten Juni 1900 voor het lidmaatschap hebben aangemeld, de contributie betaald hebben en door de Regelings-Commissie worden aangenomen.

Deze contributie bedraagt 25 frs. en geeft recht op het verslag der op het Congres gehouden verhandelingen.

Men meldt zich voor het lidmaatschap aan bij den Algemeenen Secretaris Dr. G. THIBIERGE, 7 Rue de Surène, Paris of bij den Secretaris voor Nederland s. MENDES DA COSTA, Frederiksplein 39, Amsterdam.

ART. 6 (verkort). Den Congresleden wordt verzocht zich bij voorkeur in het Duitsch, Engelsch of Fransch uit te drukken, hoewel elke andere taal toegelaten zal worden.

De mededeelingen der Regelings-Commissie en van het bureau van het Congres zullen in het Fransch, en zoo mogelijk ook in het Duitsch en Engelsch gesteld worden.

ART. 9 (verkort). Congresleden, die mededeelingen hebben te doen over andere onderwerpen dan die door de Regelings-Commissie zijn bepaald, moeten uiterlijk voor den 1sten Juni 1900 daarvan den Algemeenen Secretaris kennis geven.

De mededeelingen mogen niet langer duren dan 15 minuten.

In de discussies mag men niet langer dan 10 minuten onafgebroken het woord hebben.

ART. 11 (verkort). De Regelings-Commissie bepaalt of zij de mededeelingen geheel of gedeeltelijk in het verslag van het Congres zal opnemen.

ART. 12 (verkort). Aan het Congres is een wetenschappelijke tentoonstelling verbonden van photographieën en teekeningen van huidandoeningen, benevens anatomische, microscopische en bacteriologische praeparaten.

Tengevolge eener overeenkomst met het Comité van het XIII. Internationale Congres van Geneeskunde, dat terzelfder tijd te Parijs zal gehouden worden onder voorzitting van Prof. LANNELONGUE zal de afdeling van Dermatologie en Syphiligraphie